

Bezoekadres Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
Postadres Postbus 16119
2500 BC Den Haag
Telefoon (070) 340 79 11
Telefax (070) 340 51 40
Internet www.igz.nl

Aan

- Ziekenhuizen (directie en voorzitter medische staf)
- Huisartsen
- Huisartsenposten

Circulairnummer	Inlichtingen bij	Doorkiesnummer	Den Haag,
2006-02-IGZ	R. Sardeman	088 120 5000	1 november 2006
Doelstelling circulaire	Juridische grondslag	Relatie met andere circulaire	Geldigheidsduur
Informatie	Wet BIG/WOG	Geen	½ jaar
Onderwerp	Taakherschikking en voorschrijven geneesmiddelen		

De inspectie neemt in haar toezichtpraktijk diverse vormen van taakherschikking waar; van goed en verantwoord tot onverantwoord en zelfs onwettig. Bekend is dat momenteel wetswijzigingen in voorbereiding zijn die in de toekomst van invloed zijn op mogelijkheden voor taakherschikking. De inspectie heeft in het verleden vaak gewaarschuwd voor mogelijke problemen bij taakherschikking, maar heeft nooit blokkades opgeworpen. Het veld kan omwille van de patiëntveiligheid echter geen voorschot nemen op de veranderende en nog ten dele onduidelijke toekomstige wetgeving. Zolang de voorgenomen verandering van bevoegdheden niet in wetgeving is vastgelegd en deze wetgeving in werking is getreden zal de inspectie de geldende wetgeving handhaven en overtredingen van de huidige regelgeving niet gedogen.

Met deze circulaire informeer ik u over:

- 1 Het inspectiestandpunt over taakherschikking in het algemeen en het voorschrijven van geneesmiddelen door niet-artsen in het bijzonder.
- 2 De geldende wet- en regelgeving op het terrein van taakherschikking, medische diagnostiek en voorschrijven van geneesmiddelen.
- 3 De in voorbereiding zijnde wetswijzigingen.

1 Het inspectiestandpunt over taakherschikking in het algemeen en het voorschrijven van geneesmiddelen door niet-artsen in het bijzonder.

De inspectie vindt dat taakherschikking kan leiden tot doelmatiger inzet van personen die in de zorg werkzaam zijn en tot kwaliteitsverbetering. Taakherschikking moet op verantwoorde wijze geschieden, binnen de geldende wetgeving. Deze stelt randvoorwaarden zodat taakherschikking geen belemmering is voor verantwoorde zorg. De verantwoordelijkheden moeten duidelijk zijn, zowel voor de zorgvragende burger als voor de zorgaanbieder.

Het is aan anderen dan artsen/tandartsen/verloskundigen momenteel niet toegestaan om voorbehouden handelingen te indiceren én zelfstandig uit te voeren. Eveneens is het niet toegestaan dat anderen dan artsen/tandartsen/verloskundigen geneesmiddelen voorschrijven. Deze taken kunnen dan ook niet worden verschoven.

Afgezien van het bovenstaande laat de wet het handelen van beroepsbeoefenaren op het gebied van de geneeskunst en de individuele gezondheidszorg vrij. Hierbij plaatst de inspectie de volgende opmerkingen.

- Anderen dan artsen/tandartsen/verloskundigen naar wie taken zijn verschoven, zijn zelfstandig verantwoordelijk voor de uitvoering. Zij moeten bekwaam zijn en zich houden aan richtlijnen en protocollen, er moet supervisie zijn en hun handelen moet worden geëvalueerd. Dit moet geborgd zijn in een kwaliteitssysteem waarvoor de directie van de instelling waar taakherschikking plaatsvindt verantwoordelijk is.
- Indien in een extramurale situatie taken worden verschoven naar anderen dan artsen/tandartsen/verloskundigen zijn deze ook zelfstandig verantwoordelijk voor de uitvoering, maar is de praktijkhouder/arts verantwoordelijk voor het proces. Ook bij taakherschikking is de arts/praktijkvoerder verplicht tot het leveren van verantwoorde zorg. Dit omvat een verantwoorde verdeling en uitvoering van taken, bijvoorbeeld door het hebben van protocollen voor degene naar wie hij/zij taken verschuift. Ook moet hij/zij er op toezien dat die protocollen worden nageleefd.

2 Geldende wet- en regelgeving op het terrein van taakherschikking en voorschrijven van geneesmiddelen

Voorbehouden handelingen

De Wet BIG bevat een bevoegdheidsregeling op grond waarvan:

- Uitsluitend artsen, tandartsen en verloskundigen op eigen initiatief (op eigen indicatie) de in artikel 36 genoemde risicovolle (voorbehouden) handelingen mogen verrichten;
- Het verboden is dat andere beroepsbeoefenaren op eigen initiatief dergelijke handelingen verrichten;
- Andere beroepsbeoefenaren wél in opdracht van een arts, tandarts of verloskundige en onder de in de wet genoemde voorwaarden dergelijke handelingen mogen uitvoeren, in welk geval de indicatiestelling feitelijk voorbehouden blijft aan artsen, tandartsen en verloskundigen.

Het uitschrijven (ondertekenen) van een recept

Voorschrijven van een recept is voorbehouden aan artsen, tandartsen en verloskundigen. Anders dan de bevoegdheidsregeling van de Wet BIG kent de huidige Wet op de geneesmiddelenvoorziening (WOG) noch de nieuwe Geneesmiddelenwet (GW) de figuur van 'het handelen in opdracht van een bevoegde'. Noch de WOG, noch de GW biedt dus ruimte voor het afleveren van een geneesmiddel door de apotheker op basis van een recept dat is uitgeschreven (i.c. ondertekend) door andere beroepsbeoefenaren dan de in de wet genoemde^[1].

Medische diagnostiek

Medische diagnostiek hoort tot het deskundigheidsgebied van de arts. Het is echter géén aan artsen voorbehouden handeling en mag dus door anderen worden uitgevoerd. Binnen het kader van (structurele) taakherschikking moet de arts er echter op toezien dat deze handelingen uitsluitend worden overgedragen aan iemand die daartoe bekwaam is en onder voorwaarden van protocollering, supervisie door de arts, scholing en borging in een kwaliteitssysteem.

[1] In de WOG zijn genoemd: artsen, tandartsen en verloskundigen. In de GW zijn genoemd: beroepsbeoefenaren als bedoeld in art. 36, veertiende lid, onder a tot en met d, van de Wet BIG (te weten: artsen, tandartsen, verloskundigen en bij ministeriële regeling aan te wijzen categorieën van verpleegkundigen).

3 In voorbereiding zijnde wetswijzigingen

In komende jaren zullen er veranderingen worden doorgevoerd in de Wet BIG en de Wet op de geneesmiddelenvoorziening (die door de Geneesmiddelenwet zal worden vervangen).

Naar verwachting zal het voorschrijven van geneesmiddelen toegevoegd worden als voorbehouden handeling aan artikel 36 van de Wet BIG. Tevens zal de (specialistische) verpleegkundige de bevoegdheid krijgen om onder nader omschreven condities zelfstandig voorbehouden handelingen te indiceren en uit te voeren, waaronder dus het voorschrijven van bepaalde geneesmiddelen.

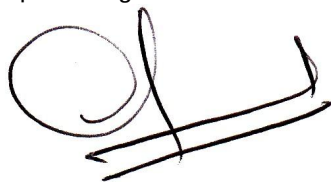
Deze nieuwe wetgeving heeft tot doel in beperkte mate taakherschikking mogelijk te maken voor zorg die bestaat uit bepaalde voorbehouden handelingen en prescriptie van UR geneesmiddelen. Hiermee worden *dan* de genoemde wettelijke belemmeringen voor taakherschikking van de arts naar de *verpleegkundig specialist* en de *physician assistant* opgeheven.

De *voorgestelde* aanpassingen van de Wet BIG omvatten:

- Het binnen de grenzen van hun deskundigheidsgebied toekennen van (bepaalde) zelfstandige bevoegdheden aan wettelijk erkende verpleegkundig specialisten door deze categorie beroepsbeoefenaren op te nemen bij bepaalde voorbehouden handelingen in artikel 36 van de Wet BIG (zoals nu artsen, tandartsen en verloskundigen).
- Het toevoegen van een bepaling (experimenteerartikel) aan de bevoegdheidsregeling van de Wet BIG die het mogelijk maakt om aan nieuwe beroepen – vooruitlopend op definitieve regeling van zo'n beroep - voor een bepaalde periode zelfstandige bevoegdheden toe te kennen. Daarbij gaat het om beroepen die door het ontbreken van die bevoegdheden geen reële kans hebben om zich goed uit te kristalliseren en hun meerwaarde te bewijzen, maar waarvan die meerwaarde in potentie al is vastgesteld. In het verlengde van het wetsvoorstel wordt momenteel voor het beroep van physician assistant de toepassing van het experimenteerartikel voorbereid.
- Het opnemen van het voorschrijven van receptplichtige geneesmiddelen als voorbehouden handeling.

De Geneesmiddelenwet ligt nu voor bij de Eerste Kamer die de wet naar alle waarschijnlijkheid nog dit jaar zal behandelen. Het ministerie verwacht dat de Geneesmiddelenwet per 1 januari 2007 in werking zou kunnen treden.

Inspecteur-generaal voor de Gezondheidszorg,

Prof. dr. G. van der Wal

In afschrift gezonden aan:

- Minister van Volksgezondheid Welzijn en Sport
- Algemeen Verbond Verpleegkundigen Nederland (AVVN)
- Landelijke Huisartsenvereniging (LHV)
- Nederlands Huisartsengenootschap (NHG)
- Orde van Medisch Specialisten (Orde)
- Nederlandse Vereniging van Ziekenhuizen (NvZ)
- Koninklijke Nederlandse Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst (KNMG)
- Nederlandse Federatie van Universitair medische centra (NFU)
- Nederlandse Vereniging voor Arbeids- en Bedrijfsgeneeskunde (NVAB)
- Nederlandse Vereniging van Verpleeghuisartsen (NVVA)
- Koninklijke Nederlandse Maatschappij ter bevordering van der Pharmacie (KNMP)